

המקומון - העדכון היומי לרשויות המקומיות

המלצת בית המשפט לעיריות לערוך מכרז דו שלבי

עת"מ 2537-06-20 א.פי.אי. חשמל ובקרה בע"מ נ' עיריית תל אביב יפו ואח'

לאחרונה דן בית המשפט לעניינים מנהליים בעתירה שהוגשה נגד עיריית תל אביב בטענה כי הזוכה במכרז לא עמדה בתנאי הסף במועד הגשת ההצעות.

באותו מקרה פרסמה עיריית תל אביב מכרז לביצוע התקשרות לשם ביצוע עבודות אחזקה, תיקונים, שינויים, התקנה והחלפה של מערכות רמזורים, וכן אחזקה והתקנה של תשתיות וכבילה לתקשורת בעיר תל-אביב-יפו. במכרז נקבע תנאי סף לפיו במועד האחרון להגשת ההצעות, על המציעה להחזיק במעבדת אחזקה הכוללת משרד ומחסן, במרחק של עד 30 ק"מ ממשרדי אגף התנועה של העירייה. לאחר פתיחת המעטפות קיימה ועדת המכרזים סיור במעבדה שהוגשה על ידי כל אחת מהמציעות. בסיור הראשון במעבדת הזוכה היתה לוועדת המכרזים ביקורת ואף נכתב כי יש לשקול האם המציעה עומדת בתנאי הסף ואולם לאחר קבלת הבהרות ביצעה ועדת המכרזים ביקור נוסף במקום וקבעה כי המעבדה עומדת בתנאי הסף. בהתאם והיות והצעת הזוכה היתה זולה משמעותית מההצעות האחרות היא נבחרה כזוכה (יחד עם מציעה נוספת).

העותרת טענה כי ועדת המכרזים הסתנוורה מהצעת המחיר הזולה ועל כן שינתה דעתה בסיור השני במעבדה. עוד טענה העותרת כי בהתאם לדו"ח של חוקר פרטי מטעמה ובהתאם לחוות דעת מומחה שהציגה לבית המשפט החברה הזוכה לא עמדה בתנאי הסף בעת הגשת ההצעות (היות והמקום לא שימש כמחסן או כמעבדה בעת הגשת ההצעות מבחינת מלאי וכיוב'). העירייה והחברה הזוכה טענו מנגד כי אין להוסיף לתנאי הסף את מה שאין בהם. לטענתם תנאי הסף דרש רק קיומם של מעבדה ומחסן ואין בתנאי הסף דרישה למלאי, אין בו אזכור לסוג הציוד הדרוש וכמותו, אין דרישה לנוכחות מספר מסויים של עובדים בכל זמן נתון.

בית המשפט דחה את העתירה תוך שהוא מקבל את עמדת העירייה והזוכה באשר להיקף תנאי הסף שנדרש במכרז. בעניין זה קבע בית המשפט כך: "תנאי הסף הרלוונטי לעניינינו קובע, כי רשאים להשתתף במכרז רק מציעים שיש ברשותם, במועד האחרון להגשת ההצעות למכרז, מעבדת אחזקה (בית מלאכה) לשינויים והתאמות (תוכנה וחומרה) למערכות רמזורים ומנגנוני רמזורים, הכוללת משרד ומחסן במרחק שאינו עולה על 30 ק"מ ממשרדי אגף התנועה מקובלת עלי טענת המשיבות כי אין להוסיף לתנאי הסף את מה שאין בהם". בית המשפט אף הסביר כי מעבר ללשון הסעיף, גם מהותית, לא סביר לדרוש ממציע לבצע התאמות ועבודות לפני שזכה במכרז.

באשר לדו"ח החוקר קבע בית המשפט כי ועדת המכרזים בחנה את הדו"ח והתייחסה אליו בפירוט בהחלטתה. בנסיבות אלו קבע ביהמ"ש כי לא מצא סיבה להתערב בממצאי ועדת המכרזים בעניין זה. בית המשפט אף קבע שלא היה פסול בכך שועדת המכרזים הלכה לביקור חוזר במעבדת החברה הזוכה.

באשר לחוות הדעת שהוצגה לבית המשפט קבע בית המשפט נחרצות כך: "ביהמ"ש לעניינים מנהליים, איננו בא בנעליה של ועדת מכרזים אלא בוחן אם נפלו בהחלטותיה פגמים, אם ההחלטות לוקות בחוסר סבירות, חוסר תום לב, הפליה, פגיעה בשוויון בין מציעים ופגמים מסוג זה, ככל שהם יורדים לשורשו של עניין ... על כן בהעדר נסיבות מיוחדות, בית המשפט לא יאפשר הגשת חוות דעת אשר לא הוגשה לכתחילה לוועדת מכרזים".

למרות האמור לעיל (קבלת עמדת העירייה ודחיית העתירה) גער בית המשפט בעירייה על כך שלא פיצלה את המכרז לשני שלבים. וכך קבע ביהמ"ש בעניין זה: "בטרם סיום נמצא להעיר כי יש להצטער על כך שעיריית תל אביב מצאה לנכון לערוך מכרז במתכונת חד שלבית, היינו הגשת הצעה הכוללת את ההוכחה לעמידה בתנאי הסף וההצעה הכספית בצוותא חדא. מתכונת שכונתה על ידי בית המשפט העליון "החטא הקדמון" (ע"ס 7590/12 החברה הלאומית לדרכים בישראל בע"מ נ. לינוס בע"מ) הכוונה לקושי אפריורי בכל הנוגע לאופן בחינת העמידה בתנאי הסף, כאשר כבר ידועה ההצעה הכספית הזולה ביותר. ... טוב תעשה העירייה אם תפנים את המלצת בית המשפט העליון בעתיד. אילו כך הייתה פועלת וועדת מכרזים, ניתן היה לבחון בזמן אמת את עמידת כל המציעים בתנאי הסף 3.3 וניתן היה למנוע את החשש שמא "סונוורה" הוועדה מההצעה הזולה יותר של מנורה".

"טוב יעשו"

גופים

ציבוריים

המנהלים

מכרזים אם

יורו

למשתתפים

במכרז על

הגשת

המסמכים

הנוגעים

להתקיימותם

של תנאי הסף

במעטפה

נפרדת.

במקרה זה,

ניתן יהיה

לפתוח קודם

את המעטפות

הנוגעות

לתנאי הסף,

לבחון את

ההצעות

מהיבט זה,

ולפנות

לבחינת

ההצעות עצמן

רק כאשר

ניתן לדעת

לבטח מהן

ההצעות

העומדות

בתנאי הסף."